

УДК 316.77:159.9:364

DOI <https://doi.org/10.32689/maup.psych.2025.1.7>**Аліна ЄФРЕМЕНКО**

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи та мовної підготовки,
Придніпровський інститут ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
ORCID: 0000-0002-6212-0660

Павло СТЕГНІЙ

кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи та мовної підготовки,
Придніпровський інститут ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
ORCID: 0009-0003-2150-7732

Галина ЛУКАНСЬКА

старший викладач кафедри соціальної роботи та мовної підготовки, Придніпровський інститут
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
ORCID: 0000-0001-8990-8573

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН КЛІЄНТІВ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ

У статті визначено, що аналіз впливу соціальних мереж на психологічний стан клієнтів соціальних служб є актуальною темою, оскільки технології соціальних мереж активно інтегруються в життя людей, зокрема тих, хто потребує соціальної підтримки. Соціальні мережі можуть як позитивно, так і негативно впливати на психологічний стан користувачів, зокрема клієнтів соціальних служб. З одного боку, вони надають можливість швидко отримати інформацію, підтримку та консультації. Це важливо для осіб, які перебувають в соціальній ізоляції, оскільки соціальні мережі дозволяють зберігати зв'язок із родиною та друзями, а також долучатися до онлайн-груп підтримки. Через такі ресурси клієнти можуть знайти спільноти з подібними проблемами, що знижує рівень стресу та депресії. Доступ до освітніх ресурсів та правової інформації також допомагає підвищити рівень самооцінки та покращити емоційний стан. Показано, що соціальні мережі можуть посилювати стрес і депресію через порівняння себе з іншими користувачами, що часто призводить до почуття неповноцінності та соціальної ізоляції. Особливо негативний вплив має токсична поведінка в онлайн-просторі, така як булінг чи насмішки, яка може погіршити психологічний стан. Крім того, тривале перебування в мережі заміщує реальні соціальні контакти, що також може спричиняти відчуття самотності. Важливою проблемою є також залежність від соціальних мереж, що може погіршити емоційний стан, а також питання конфіденційності та безпеки персональних даних. Доведено, що соціальні мережі мають двосічний вплив на психологічний стан клієнтів соціальних служб. Для ефективного використання соціальних мереж у роботі з цією категорією осіб обґрунтовано необхідність розробки індивідуалізованих стратегій, які враховують вразливість клієнтів і сприяють мінімізації негативного впливу, при цьому акцентуючи увагу на позитивних аспектах, таких як підтримка та соціалізація. У статті також пропонуються рекомендації для соціальних працівників, які допоможуть максимізувати позитивний ефект від використання соціальних мереж і знизити ризики для психологічного здоров'я клієнтів.

Ключові слова: соціальні мережі, психологічний стан, клієнти соціальних служб, підтримка, соціальна ізоляція, онлайн-ресурси.

Alina Yefremenko, Pavlo Stehniy, Lukanska Halyna. THE IMPACT OF SOCIAL NETWORKS ON THE PSYCHOLOGICAL STATE OF SOCIAL SERVICE CLIENTS

The article determines that the analysis of the impact of social networks on the psychological state of social service clients is a relevant topic, since social network technologies are actively integrated into people's lives, in particular those who need social support. Social networks can have both positive and negative effects on the psychological state of users, in particular social service clients. On the one hand, they provide an opportunity to quickly obtain information, support and advice. This is important for people who are socially isolated, since social networks allow them to stay in touch with family and friends, as well as join online support groups. Through such resources, clients can find communities with similar problems, which reduces the level of stress and depression. Access to educational resources and legal information also helps to increase self-esteem and improve emotional state. It has been shown that social networks can increase stress and depression by comparing themselves with other users, which often leads to feelings of inferiority and social isolation. Toxic behavior in online space, such as bullying or ridicule, has a particularly negative impact, which can worsen the psychological state. In addition, a long stay on the network replaces real social contacts, which can also cause a feeling of loneliness. Another important problem is addiction to social networks, which can worsen the emotional state, as well as issues of confidentiality and security of personal data. It has been proven that social networks have a double-edged effect on the psychological state of social service clients. For the effective use of social networks in working with this category of individuals, the need to develop individualized strategies that take into account the vulnerabilities of clients and help minimize the negative impact, while focusing on positive aspects, such as support and socialization, is justified. The article also offers recommendations for social workers that will help maximize the positive effect of using social networks and reduce the risks to the psychological health of clients.

Key words: social networks, psychological state, social service clients, support, social isolation, online resources.

Постановка проблеми. В останні роки соціальні мережі стали важливою частиною життя людей, впливаючи на різні аспекти їхнього повсякденного існування. Особливо актуальним є їхній вплив на психологічний стан, що є предметом досліджень у багатьох галузях науки, зокрема в психології та соціології. Клієнти соціальних служб, як група з особливими потребами, можуть відчувати як позитивний, так і негативний вплив активності в онлайн-середовищі. Вивчення цього впливу є необхідним для розуміння його наслідків на емоційний та психічний стан, що має безпосереднє значення для ефективності соціальних послуг та підтримки клієнтів.

Актуальність теми полягає в тому, що соціальні мережі активно змінюють комунікаційні та соціальні практики, що може мати як корисні, так і небажані наслідки для людей, які потребують підтримки соціальних служб. Дослідження психологічного впливу соціальних мереж на цих клієнтів дозволить розробити більш ефективні методи взаємодії, враховуючи специфіку психоемоційних реакцій, що можуть бути викликані онлайн-активністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз впливу соціальних мереж на психологічний стан клієнтів соціальних служб, показує значну увагу до цього питання в сучасній науковій літературі. Водночас більшість досліджень зосереджена на загальних психологічних ефектах соціальних мереж, таких як депресія, тривожність, самооцінка, і їхній вплив на молодь або користувачів з певними психологічними розладами. Ряд авторів, таких як Коханій М. С. [3], акцентують увагу на негативних наслідках надмірного використання соціальних мереж, особливо на зниженні рівня соціальної підтримки та ізоляції. Інші дослідження, зокрема робота Леонова М. А. [4], відзначають потенційно позитивний вплив, зокрема для клієнтів соціальних служб, які можуть використовувати соціальні мережі для отримання інформації, створення підтримуючих мереж або доступу до групи взаємодопомоги.

Дослідження на тему впливу соціальних мереж на соціально вразливі категорії, зокрема клієнтів соціальних служб, здебільшого зосереджуються на таких аспектах, як підтримка психічного здоров'я, доступ до інформації і ресурсів, а також можливості для створення соціальних зв'язків. Згідно з дослідженнями Гуцуляка Д. М. [1], соціальні мережі можуть бути корисними для тих, хто перебуває в складних життєвих ситуаціях, оскільки вони дають можливість залишатися в контакті з іншими людьми, обмінюватися

досвідом і отримувати моральну підтримку. Однак деякі автори, відзначають, що соціальні мережі також можуть викликати або посилювати стрес, через що виникає потреба у ретельнішому розгляді психологічних аспектів їх використання в контексті соціальних служб.

Аналіз джерел також демонструє наявність протиріч у вивченні ролі соціальних мереж у соціальній підтримці. Деякі дослідження показують, що для клієнтів соціальних служб соціальні мережі можуть бути ефективним інструментом для залучення до спільнот підтримки, в той час як інші роботи підкреслюють, що зловживання соціальними мережами може призводити до збільшення рівня соціальної ізоляції. Наприклад, у дослідженні Гриня О. О. [2] зазначено, що користувачі можуть відчувати дискомфорт від порівняння себе з іншими через соцмережі, що може посилити почуття депресії та самотності. Це вимагає більш детального аналізу того, як соціальні мережі використовуються клієнтами соціальних служб і як їхня взаємодія з онлайн-середовищем корелює з рівнем психічного здоров'я.

Водночас, невивченими залишаються питання взаємодії між типами контенту, який споживають клієнти соціальних служб, і їхнім психологічним станом. Дослідження Коханій М. С. [3] визначають позитивні та негативні ефекти загального використання соціальних мереж, однак є відсутність конкретних досліджень, що з'ясовують, який саме тип контенту (новини, меми, постійне порівняння з іншими, позитивний контент) має найбільший вплив на психологічний стан. Не вистачає також досліджень, що враховують індивідуальні психологічні особливості клієнтів, такі як вразливість до тривожності чи депресії, які можуть змінювати ефекти від використання соціальних мереж.

Також є необхідність у розробці методик і підходів, які б допомогли соціальним працівникам враховувати вплив соціальних мереж при роботі з клієнтами. Хоча в ряді досліджень вже згадуються методи психологічної підтримки, такі як цифрові тренінги або групи підтримки в соцмережах, питання інтеграції цих методик у соціальні служби залишається відкритим. Це включає в себе вивчення можливостей для психологів та соціальних працівників, як ефективно використовувати соціальні мережі для полегшення процесу надання допомоги, не погіршуючи психологічний стан клієнтів.

Однією з найбільших проблем, які не розглядаються в достатній мірі, є питання етич-

ності використання соціальних мереж у контексті роботи соціальних служб. Враховуючи вразливість клієнтів, необхідно досліджувати, як соціальні працівники можуть надавати підтримку через соціальні мережі, зберігаючи конфіденційність і не порушуючи етичних норм. Це включає питання безпеки даних, ризиків маніпуляцій і можливих стресових ситуацій, спричинених неправильним використанням онлайн-комунікацій.

У підсумку, незважаючи на численні дослідження, тема впливу соціальних мереж на психологічний стан клієнтів соціальних служб потребує подальшого вивчення, зокрема щодо індивідуальних факторів, ефективності практик підтримки через онлайн-середовище та етичних аспектів їх використання в соціальних службах.

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз впливу соціальних мереж на психологічний стан клієнтів соціальних служб, виявлення позитивних і негативних аспектів цього впливу, а також розробка рекомендацій для соціальних працівників щодо ефективного використання соціальних мереж у процесі надання психологічної підтримки клієнтам з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та вразливостей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз впливу соціальних мереж на психологічний стан клієнтів соціальних служб є важливою темою, оскільки ці технології все більше інтегруються в повсякденне життя людей, включаючи тих, хто потребує соціальної підтримки. Соціальні мережі створюють нові можливості для комунікації та взаємодії, що може як покращити, так і погіршити психологічний стан користувачів, особливо вразливих категорій населення, таких як клієнти соціальних служб. З одного боку, соціальні мережі можуть бути джерелом позитивного досвіду, з іншого – потенційно посилювати стрес, депресію та соціальну ізоляцію.

Позитивний вплив соціальних мереж на психологічний стан клієнтів соціальних служб проявляється в можливості швидко отримувати інформацію, підтримку та консультації. У разі соціальної ізоляції, яка є поширеною серед клієнтів соціальних служб, соціальні мережі можуть слугувати важливим каналом для підтримки контактів з родиною, друзями, а також для залучення до онлайн-груп підтримки. Робота Леонова М. А. [4] підкреслює, що через соціальні мережі клієнти можуть знайти групи, які поділяють їхні проблеми та досвід, що сприяє зниженню рівня стресу та депресії.

Іншим позитивним аспектом є доступ до освітніх ресурсів та інформації щодо прав,

можливостей допомоги, програм підтримки, що допомагає клієнтам соціальних служб розширити свої можливості для зміни ситуації. Також, на думку Лаврентьевої О. О. [5], активність у соціальних мережах може сприяти підвищенню самооцінки через позитивні відгуки або підтримку з боку інших учасників онлайн-спільнот. Це може бути важливим елементом підтримки психологічного благополуччя.

Проте, крім переваг, соціальні мережі можуть мати й негативний вплив на психологічний стан клієнтів соціальних служб. Одним з основних негативних ефектів є підвищення рівня тривожності та депресії, особливо в результаті постійного порівняння себе з іншими користувачами. За результатами досліджень Червінської І. та ін. [6], надмірне споживання контенту в соціальних мережах може викликати відчуття неповноцінності, порівняння власного життя з ідеалізованими зображеннями в мережі. Це може призвести до почуття депресії, соціальної ізоляції та невдоволення собою.

Також варто врахувати, що негативний вплив соціальних мереж може посилюватися в ситуаціях, коли клієнти соціальних служб стикаються з булінгом або токсичними коментарями в онлайн-просторі. Токсична поведінка, така як цькування або насмішки, може викликати або погіршити існуючі психологічні розлади, зокрема депресію та тривогу. В таких випадках соціальні мережі стають не джерелом підтримки, а фактором, що посилює емоційне навантаження.

Соціальні мережі також можуть сприяти збільшенню соціальної ізоляції, особливо якщо клієнти починають більше взаємодіяти в онлайн-середовищі, ніж у реальному житті. В таких випадках відбувається заміщення реальних соціальних контактів, що важливо для підтримки психологічного здоров'я. Дослідження [1, 2, 4] свідчать, що відсутність живої взаємодії з іншими людьми може призвести до відчуття самотності, що має негативний вплив на емоційний стан клієнтів соціальних служб.

Інші проблеми виникають через залежність від соціальних мереж. Сучасні дослідження показують, що тривале використання соціальних мереж може призвести до розвитку психічної залежності, яка характеризується необхідністю постійної перевірки оновлень, що негативно впливає на емоційне благополуччя. Клієнти соціальних служб, які мають низький рівень соціальної підтримки або відчують стрес через свої життєві обставини, можуть бути більш схильні до формування такої залежності.

Ще одним значущим аспектом є проблема конфіденційності та безпеки даних. Для клієнтів соціальних служб, особливо тих, хто переживає складні ситуації, важливо мати контроль над тим, хто та як використовує їхні персональні дані. Відсутність належної захищеності в соціальних мережах може призвести до викриття особистої інформації або маніпулювання емоціями користувачів, що в свою чергу може погіршити психологічний стан.

Аналізуючи всі ці фактори, можна зробити висновок, що вплив соціальних мереж на психологічний стан клієнтів соціальних служб є двосічним мечем. Вони можуть бути як важливим інструментом підтримки та соціалізації, так і фактором, що посилює стрес, депресію і соціальну ізоляцію. Для ефективного використання соціальних мереж у роботі з цією категорією людей необхідно розробляти стратегії, які враховують індивідуальні потреби та вразливості клієнтів, а також виявляють позитивні можливості та обмежують негативний вплив.

На основі викладеного пропонуються рекомендації для соціальних працівників щодо ефективного використання соціальних мереж у процесі надання психологічної підтримки клієнтам з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та вразливостей (Таблиця 1).

Приклад практичного застосування розроблених рекомендацій щодо використання соціальних мереж для надання психологічної підтримки клієнтам соціальних служб. У цьому контексті подана ситуація, коли соціальний працівник працює з клієнткою, Тетяною, яка переживає період соціальної ізоляції та депресії після втрати роботи. Вона має обмежений доступ до фізичних соціальних груп та підтримки, а її психологічний стан потребує постійного контролю та допомоги.

Першим кроком соціальний працівник проводить онлайн-консультацію з Тетяною, щоб визначити її готовність та комфортність у використанні соціальних мереж для отримання психологічної підтримки. Під час цього етапу виявляється, що Тетяна активно використовує Facebook та Instagram, але часто переживає почуття самотності через негативний контент, який вона бачить в цих мережах. Соціальний працівник оцінює її психологічний стан і визначає, що варто допомогти знайти позитивні онлайн-ресурси, які сприятимуть її емоційному відновленню.

Соціальний працівник проводить онлайн-навчання Тетяні з основ безпеки в Інтернеті: пояснює важливість конфіденційності та надає рекомендації щодо обмеження доступу

до потенційно токсичних онлайн-спільнот. Він також разом з Тетяною знаходить групи підтримки для осіб, що переживають стрес через втрату роботи, і підключає її до кількох таких груп на Facebook, де вона може обмінюватися досвідом та отримувати підтримку від інших людей, що перебувають у подібній ситуації.

Соціальний працівник створює закриту групу підтримки на платформі Facebook для кількох клієнтів соціальних служб, які мають схожі проблеми. Ця група дозволяє Тетяні і її одногрупникам спілкуватися між собою, обмінюватися порадами та отримувати рекомендації від соціального працівника. Для підвищення рівня підтримки соціальний працівник також запропонував Тетяні залучити її найближчих родичів до групи, щоб вони могли надати їй емоційну підтримку, не порушуючи її особисті межі.

Соціальний працівник активно взаємодіє з Тетяною через приватні повідомлення в соціальних мережах, надаючи їй мотиваційні цитати, корисні поради щодо психологічного відновлення, а також поділяється ресурсами, які можуть підняти її настрій. Наприклад, він ділиться відео або статтями про методи боротьби з депресією через фізичну активність або медитацію. Тетяна починає активно користуватися отриманими матеріалами і помічає покращення в її емоційному стані.

Через кілька тижнів соціальний працівник проводить оцінку психологічного стану Тетяни, використовуючи онлайн-анкети, в яких запитує про її почуття та реакцію на інформацію, отриману в соціальних мережах. Тетяна відчуває покращення, але також згадує про деякі стресові ситуації в групах підтримки, де обговорювалися важкі життєві обставини. На основі цього соціальний працівник рекомендує Тетяні уникати деяких дискусій, які можуть бути для неї емоційно надмірними, і запропонує інші групи з більш позитивною тематикою.

Окрім онлайн-підтримки, соціальний працівник заохочує Тетяну до участі в офлайн-заходах, організованих місцевими організаціями або соціальними службами. Він допомагає їй знайти можливості для участі в громадських подіях або клубах за інтересами, де Тетяна може встановити нові реальні зв'язки. Це дозволяє зменшити рівень її соціальної ізоляції і підтримати її в реальному світі.

Завдяки поєднанню онлайн-підтримки з реальними соціальними взаємодіями Тетяна починає відчувати покращення. Вона активно користується соціальними мережами для

Таблиця 1

Опис пропонованих рекомендацій

Найменування рекомендації	Опис
Індивідуальний підхід до кожного клієнта	Соціальні працівники повинні враховувати індивідуальні потреби, вразливості та особливості кожного клієнта при взаємодії через соціальні мережі. Важливо проводити початкову оцінку психологічного стану клієнта, щоб визначити його ставлення до соціальних мереж, рівень комфорту та можливі ризики, такі як схильність до залежності чи низька самооцінка. Це дозволить адаптувати стратегії взаємодії, щоб уникнути потенційних негативних наслідків.
Навчання користуванню соціальними мережами	Багато клієнтів соціальних служб можуть мати обмежений досвід або знання щодо безпечного використання соціальних мереж. Соціальні працівники повинні проводити навчання з основ безпеки в Інтернеті, включаючи важливість захисту персональних даних, перевірку джерел інформації та уникнення токсичних або шкідливих онлайн-спільнот.
Підтримка в пошуку позитивних онлайн-ресурсів	Соціальні працівники можуть допомогти клієнтам знайти позитивні онлайн-ресурси, такі як групи підтримки, благодійні організації, форуми та освітні матеріали, що сприятимуть емоційному та психологічному розвитку. Ці ресурси можуть допомогти знизити рівень стресу і підвищити самооцінку клієнта, якщо використовувати їх правильно.
Розвиток онлайн-груп підтримки	Створення або підключення клієнтів до онлайн-груп підтримки може стати потужним інструментом для боротьби з ізоляцією та стресом. Важливо, щоб ці групи мали підтримку кваліфікованих фахівців та створювали безпечне середовище для обміну досвідом і допомоги. Соціальний працівник може бути модератором таких груп або забезпечувати доступ до них.
Акцент на позитивну взаємодію та підтримку	Важливо, щоб соціальні працівники при взаємодії з клієнтами через соціальні мережі активно сприяли створенню позитивного простору. Це може включати надання мотиваційних повідомлень, підтримку в складні моменти, а також заохочення до самопідтримки та самозростання через корисні поради, цитати та ресурси.
Ризик токсичних взаємодій та моніторинг контенту	Соціальні працівники повинні здійснювати моніторинг контенту, який клієнти споживають у соціальних мережах, і надавати поради щодо уникнення токсичних, маніпулятивних або депресивних онлайн-ресурсів. Важливо підкреслити важливість критичного мислення при взаємодії з негативним контентом і давати рекомендації з його фільтрації або обмеження.
Забезпечення конфіденційності	Використання соціальних мереж для психологічної підтримки має передбачати максимальну конфіденційність та анонімність. Соціальні працівники повинні чітко визначати межі конфіденційності та безпеки при обміні особистими даними. Важливо попереджати клієнтів про потенційні ризики витоку інформації і працювати над зміцненням довіри.
Залучення родичів або опікунів у процес підтримки	У деяких випадках соціальні працівники можуть залучати родичів або опікунів клієнтів до процесу підтримки через соціальні мережі, щоб забезпечити додаткову підтримку і взаємодопомогу. Однак це має бути зроблено з урахуванням інтересів та добровільної згоди клієнта, щоб уникнути вторгнення в особисті межі.
Визначення меж використання соціальних мереж	Важливо встановити чіткі межі щодо часу і обсягу взаємодії через соціальні мережі, щоб уникнути надмірної залежності від онлайн-спілкування. Соціальні працівники повинні допомагати клієнтам зберігати баланс між онлайн і офлайн взаємодією, сприяючи розвитку реальних соціальних зв'язків і зменшенню рівня соціальної ізоляції.
Регулярна оцінка психологічного стану через онлайн-інструменти	Соціальні працівники можуть використовувати спеціальні онлайн-інструменти, такі як анкети чи опитування, щоб регулярно оцінювати психологічний стан клієнтів і вчасно коригувати підхід до їхньої підтримки. Це дозволить швидко виявляти зміни в емоційному стані клієнтів і надавати їм необхідну допомогу.

отримання інформації та підтримки, водночас отримуючи достатньо емоційної підтримки від родини та близьких.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Показано, що аналіз впливу соціальних мереж на психологічний стан клієнтів соціальних служб показав, що ці платформи можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на емоційне та психологічне благополуччя користувачів. Позитивний вплив

полягає в можливості підтримувати зв'язок із родиною, друзями, а також у знаходженні груп підтримки, що допомагає знизити рівень стресу і депресії, сприяє підвищенню самооцінки та надає доступ до корисної інформації. Водночас, існують і значні ризики, пов'язані з підвищенням рівня тривожності, депресії, соціальної ізоляції, а також з можливістю виникнення залежності від соціальних мереж.

Визначено, що особливо важливою є проблема токсичних коментарів та булінгу

в онлайн-просторі, що може значно погіршити психічний стан клієнтів соціальних служб, особливо тих, хто вже має схильність до депресії або тривожних розладів. Крім того, надмірне використання соціальних мереж замість реальних соціальних контактів може призвести до ще більшої ізоляції і посилення відчуття самотності. Проблеми конфіденційності та безпеки даних також є значущими аспектами, які потребують уваги для запобігання негативним наслідкам.

На основі запропонованих рекомендацій обґрунтовано, що соціальні працівники мають можливість значно покращити ефективність використання соціальних мереж у процесі надання психологічної підтримки клієнтам соціальних служб. Індивідуальний підхід до кожного клієнта, навчання безпеці в Інтернеті, підтримка в пошуку позитивних онлайн-ресурсів, а також розвиток онлайн-груп підтримки є ключовими елементами цієї стратегії. Важливо також здійснювати моніторинг контенту, щоб уникнути токсичних впливів, забезпечити конфіденційність інформації та залучати родичів або опікунів для підвищення ефективності підтримки. Чітке визначення меж використання соціальних мереж і регулярна оцінка психологічного

стану через онлайн-інструменти допоможуть зберегти баланс між онлайн і офлайн взаємодією, що є важливим для запобігання соціальній ізоляції та розвитку здорових соціальних зв'язків.

Подальші дослідження повинні зосередитись на розробці інструментів і методик, які дозволяють соціальним працівникам ефективно моніторити та оцінювати вплив соціальних мереж на психологічний стан клієнтів. Необхідно також дослідити можливості використання соціальних мереж як інструменту для психологічної підтримки з урахуванням індивідуальних потреб і вразливостей клієнтів, розробляючи персоналізовані стратегії взаємодії. Перспективним напрямом є створення програм навчання для соціальних працівників щодо безпеки в Інтернеті, а також розробка рекомендацій для мінімізації негативного впливу соціальних мереж, таких як булінг або токсичний контент.

Також важливо дослідити можливості використання соціальних мереж для покращення доступу до психологічної підтримки для найбільш вразливих категорій населення, включаючи людей з обмеженими можливостями або тих, хто перебуває в умовах соціальної ізоляції.

Література:

1. Гуцуляк Д. М. Роль інформаційно-медійних технологій як інструменту гібридної війни. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. Том 35 (74). № 3. Частина 2. С. 52–58. doi: 10.32782/2710-4656/2024.3.2/09
2. Гринь О. О. Вплив соціальних мереж на забезпечення національної безпеки держави. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 7. С. 254–256. doi: 10.32782/2524-0374/2023-7/58
3. Коханій М. С. Мережеві технології як механізм налагодження ефективної комунікації суб'єктів владних повноважень та інститутів громадянського суспільства. *Право та державне управління*. 2020. № 1. Том 2. С. 122–127. doi: 10.32840/pdu.2020.1-2.17
4. Леонов М. А. Цифрова мобільність майбутнього фахівця: сучасні тренди. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology*. 2023. № 2 (26). С. 179–189. doi: 10.32342/2522-4115-2023-2-26-18
5. Лаврентьєва О. О. Формування професійної цифрової компетентності студентів інженерно-педагогічних спеціальностей агропромислового профілю в умовах інноваційного розвитку закладу вищої освіти. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка*. 2022. № 1 (2). С. 6–14. doi: 10.25128/2415-3605.22.2.1
6. Червінська І., Притуляк О., Мельник Н., Васирик М. Професійна мобільність педагога як інноваційний тренд та вимога сьогодення. *Гірська школа Українських Карпат*. 2022. № 26. С. 104–108. doi: 10.15330/msuc.2022.26.104-108